

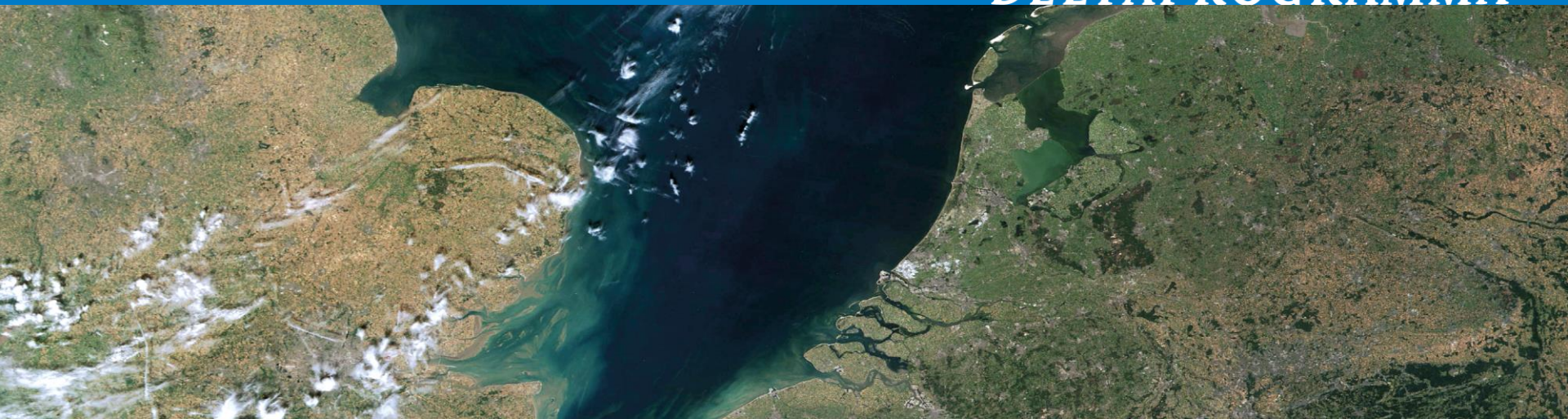
Zeespiegelstijging?

Wat betekent het voor Nederland

2 oktober 2025

Saskia van Vuren - Staf Deltacommissaris

NATIONAAL
DELTAPROGRAMMA

Verleden, heden,
toekomst
“Nederland is
nooit af”

Context
Nederland
geografisch

Context

Nederland geografisch

Omvangrijke overstroming in Nederland, België & Duitsland

Sint Lucia vloed (1287) met 50.000 – 80.000 slachtoffers

Sint Felix vloed (1530) met 100.000 slachtoffers

Stempel overstromingen op kaart van Nederland

Voor

Na

Stempel watermanagement op kaart van Nederland

rond 1580

rond 1700

2000

Deltawerken

Algera-kering

Deltawerken

Maeslantkering

Foto Jos van Alphen (Maeslantkering)

Rivierprojecten

Ruimte voor de Rivier

Foto Jos van Alphen, ruimte voor de Rivier Nijmegen

**NATIONAAL
DELTAPROGRAMMA**

NATIONAAL
DELTAPROGRAMMA
2026

Kiezen, verdelen en aanpassen

Hetvolgende hoofdstuk
in onze watertraditie

Deltaprogramma

NATIONAAL
DELTAPROGRAMMA

Hoe houden we onze delta veilig?

Hoogwaterbescherming

Foto Jos van Alphen
(dijkversterking bij Uitdam aan Markermeer)

Hoe verdelen we het zoetwater over onze delta?

Zoetwaterbeschikbaarheid

Foto Jos van Alphen, veenpolder Zaandijk

Hoe richten we Nederland klimaatbestendig en waterrobuust in?

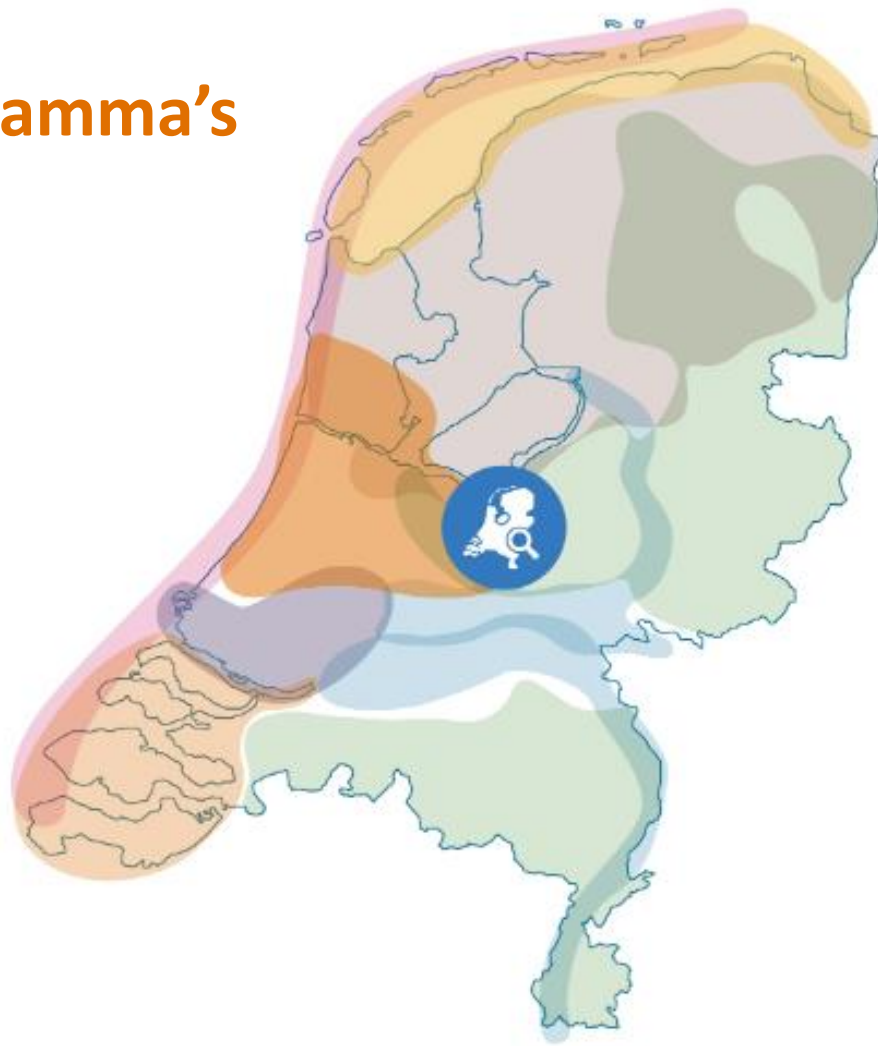
Ruimtelijke adaptatie: watertekort, wateroverlast, gevolgen overstromingen, hitte

Foto Jos van Alphen, drijvende woningen Steigereiland
Amsterdam

Acht gebiedsprogramma's

DE KOERS:
NATIONALE
DELTABESLISSINGEN

Periodiek herijken van ons deltaprogramma

Deltabeslissingen en
voorkeursstrategieën

Waarom periodiek herijken?

Foto: bron Deltascenario's

nrc

Kampioenschappen

Negen sporten en bijna
vijftienduizend atleten op het
multi-EK in München

SPORT E10-11

NRC Handelsblad | LUX ET LIBERTAS | VRIJDAG 12 AUGUSTUS 2002

25 april

9 mei

23 mei

6 juni

Europa droogt uit

Hoe dit jaar overal op het
continent het water uit
de bodem verdwijnt

IN HET NIEUWS 4-5

20 juni

4 juli

18 juli

1 augustus

32°C

Het blijft erg warm en zonnig. Het weekend wordt droog en zonnig.

NRC REDACTIE
Postbus 9020
3600 NL, nrc.nl

ABONNEMENTSVRAAGEN
Ga naar nrc.nl/abonement
of naar nrc.nl/service

Deze uitgave komt voort uit
Abonnementenbureau (ABN)
Postbus 9020
3600 NL, nrc.nl

PRIS 1,10
Jaargang 52
Nr. 303
www.nrc.nl

NRC (ISSN 1744-7717) Nieuw Nieuws

4 744444 110302

26 NIEUWS VAN DE DAG

NIEUWS VAN DE DAG

Wachten op de binnenvaart: wachtten niet alleen op het regen, maar ook op de boot.

Wachten op de binnenvaart: wachtten niet alleen op het regen, maar ook op de boot.

LIMBURG-LEEF IN VRÈES

Verdriet en onzekerheid over wat kan komen: overstromingen teisteren provincie

Reukende en ondergelopen huizen, weggespoelde auto's, een ingesloten berg, schone in één oogopslag veranderde omgevingen. Limburgers hebben in de afgelopen maanden te maken gemaakt met overstromingen. Het is niet alleen de rivieren die de provincie overstroomd, maar ook de kanalen en de polders. De overstromingen zijn het gevolg van de hevige regenval die de afgelopen dagen heeft plaatsgevonden. Het water in de Maas bereikt zijn hoogste stand in 100 jaar.

van de Maas (Nieuws 10)

Die overstromingen in Limburg zijn het gevolg van de hevige regenval die de afgelopen dagen heeft plaatsgevonden. Het water in de Maas bereikt zijn hoogste stand in 100 jaar. De overstromingen zijn het gevolg van de hevige regenval die de afgelopen dagen heeft plaatsgevonden. Het water in de Maas bereikt zijn hoogste stand in 100 jaar.

Waarom?

Evacués op alles wat rijdt

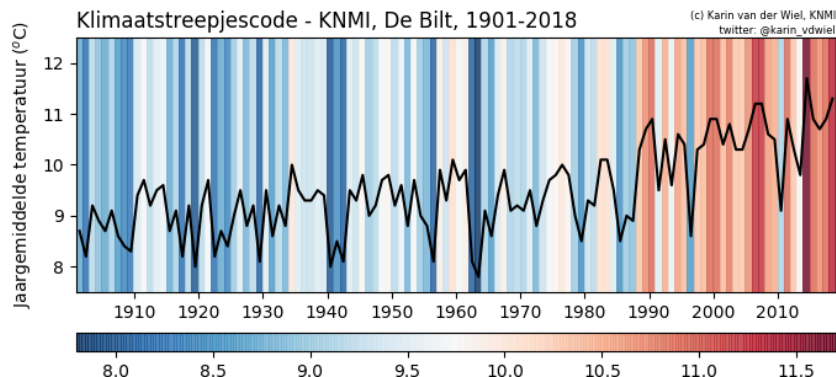
De overstromingen in Limburg zijn het gevolg van de hevige regenval die de afgelopen dagen heeft plaatsgevonden. Het water in de Maas bereikt zijn hoogste stand in 100 jaar. De overstromingen zijn het gevolg van de hevige regenval die de afgelopen dagen heeft plaatsgevonden. Het water in de Maas bereikt zijn hoogste stand in 100 jaar.

Wachten op de binnenvaart: wachtten niet alleen op het regen, maar ook op de boot.

Wachten op de binnenvaart: wachtten niet alleen op het regen, maar ook op de boot.

Wachten op de binnenvaart: wachtten niet alleen op het regen, maar ook op de boot.

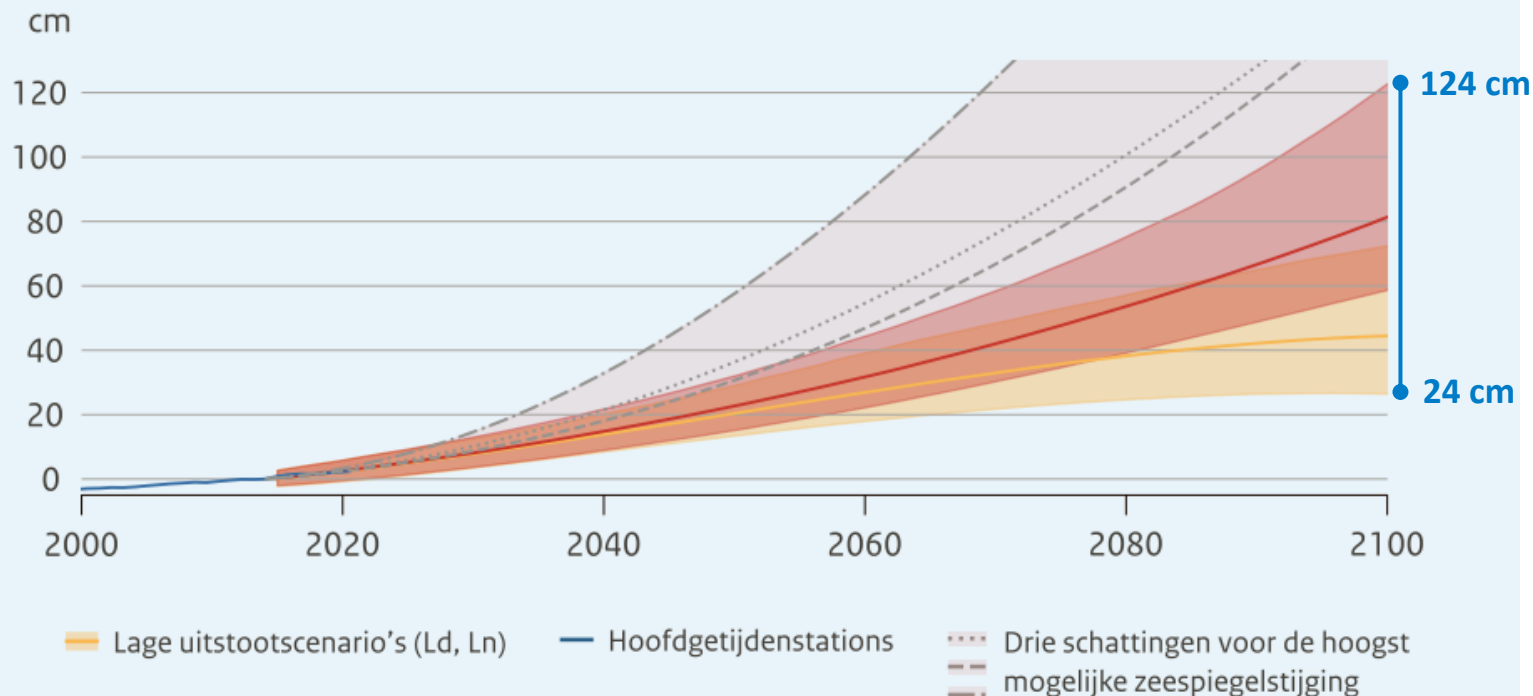
26 NIEUWS VAN DE DAG

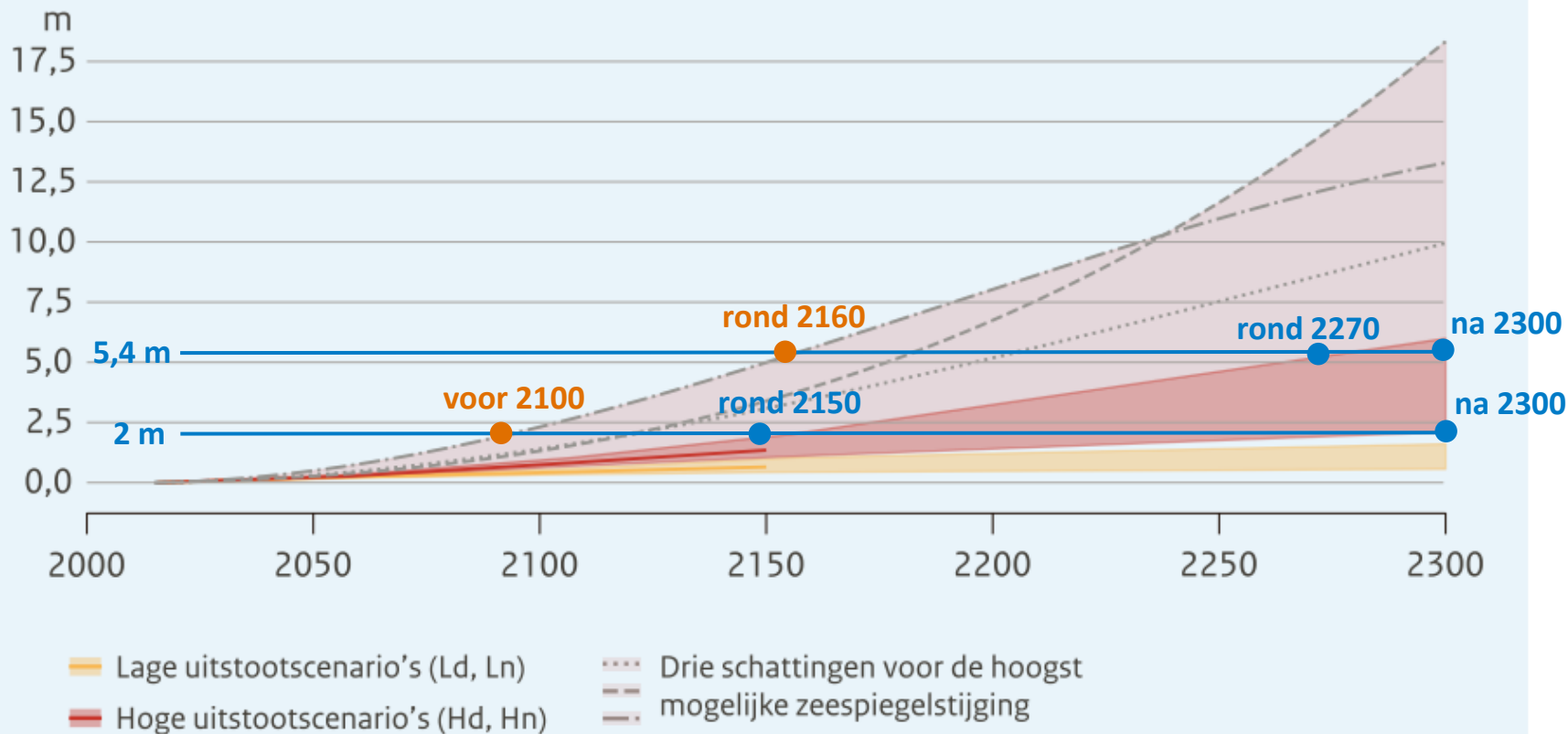

Zeespiegel bij Nederland

Scenario's tot 2100

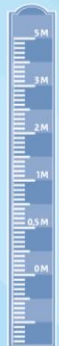

Scenario's tot 2300

Kennisprogramma Zeespiegelstijging

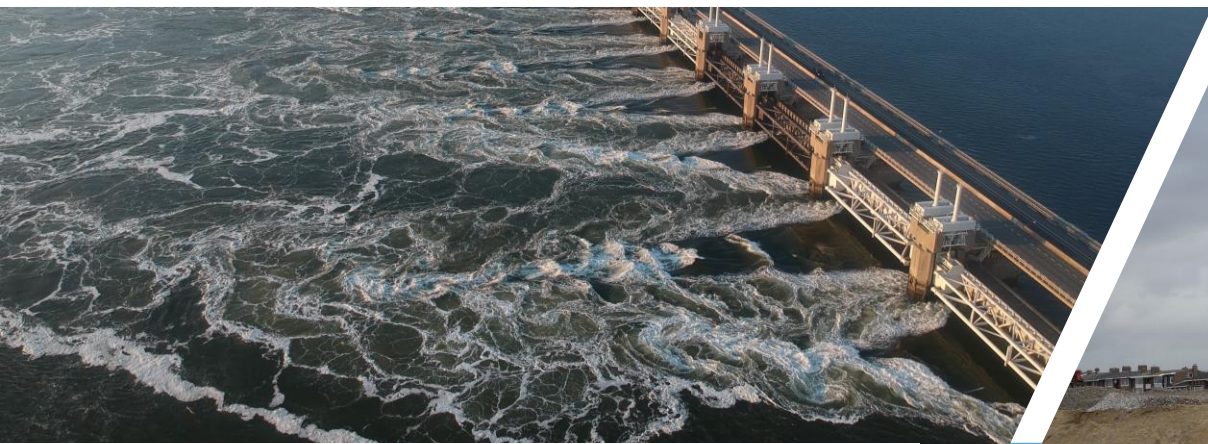
Hoe kan Nederland stijging van
zeespiegel aan?

5,4 m

2 m

Invloed op waterveiligheid

Zeespiegelstijging heeft gevolgen voor het kustlijnonderhoud, waterkeringen, stormvloedkeringen en de afvoer van overtollig water naar zee.

- Duinen
- Dijken
- Stormvloedkeringen
- Spuiverval

Open rivieren

Sluizen

Zoute kwel

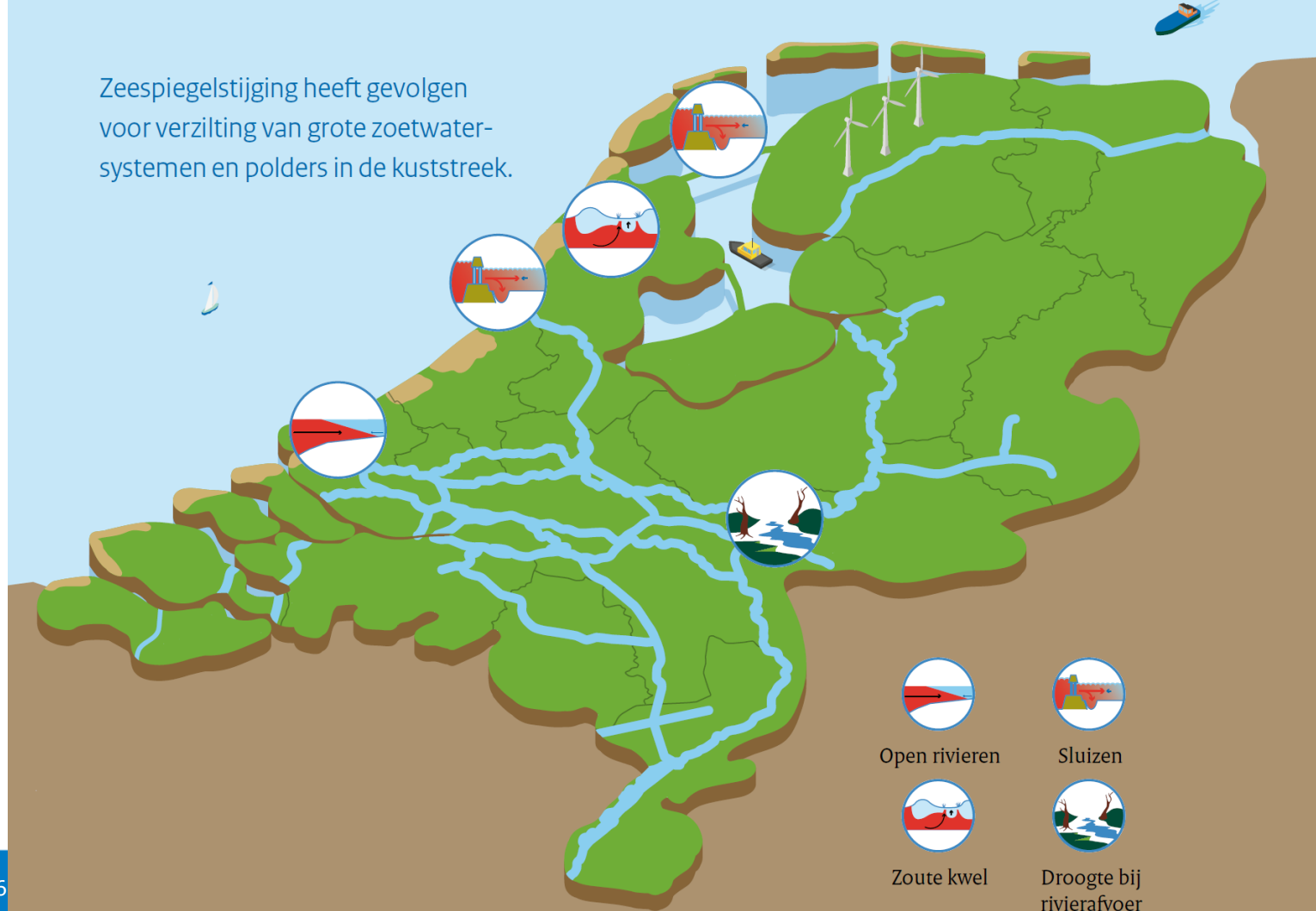
Droogte bij
rivierafvoer

Invloed op zoetwater

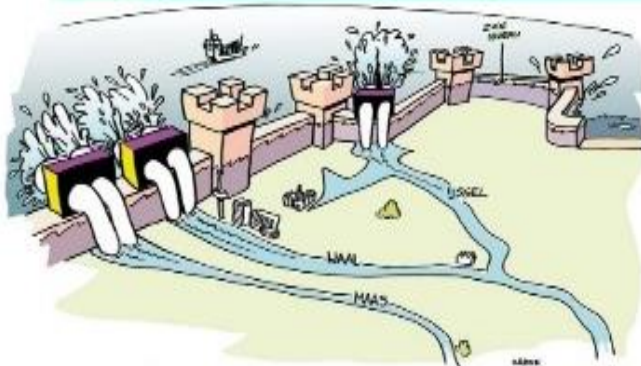
Foto: bron Deltascenario's, dijk op Texel

Zeespiegelstijging heeft gevolgen
voor verzilting van grote zoetwater-
systemen en polders in de kuststreek.

Beschermen gesloten

Beschermen open

Denkrichtingen om Nederland op de lange termijn leefbaar

Zeewaarts

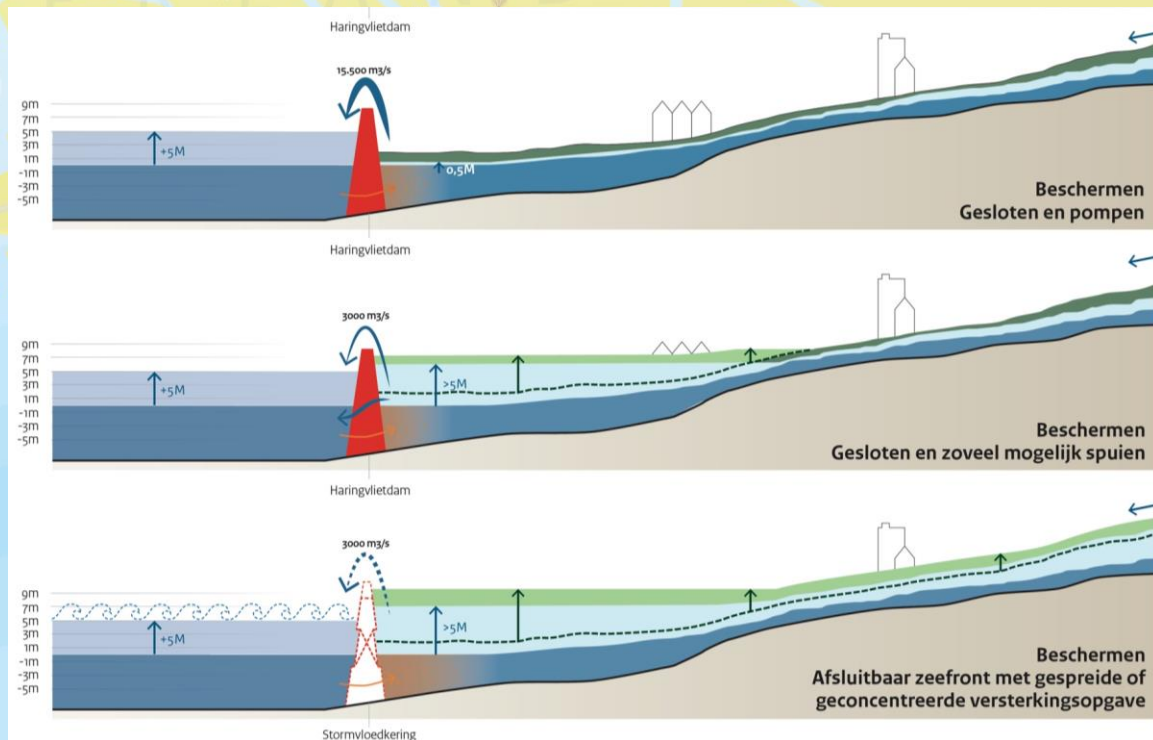
Meebewegen

Consortium met Wittenveen + Bos, HKV, RHDHV, Sweco, Arcadis, Bosch & Slabbers, TU Delft, Deltares, Van Oord, Staf DC, DGWB, RWS

Beschermen

We houden Nederland veilig en leefbaar met
**voornamelijk waterbouwkundige
infrastructuur.**

Keuzes:

Afsluitbaar of dichte delta?

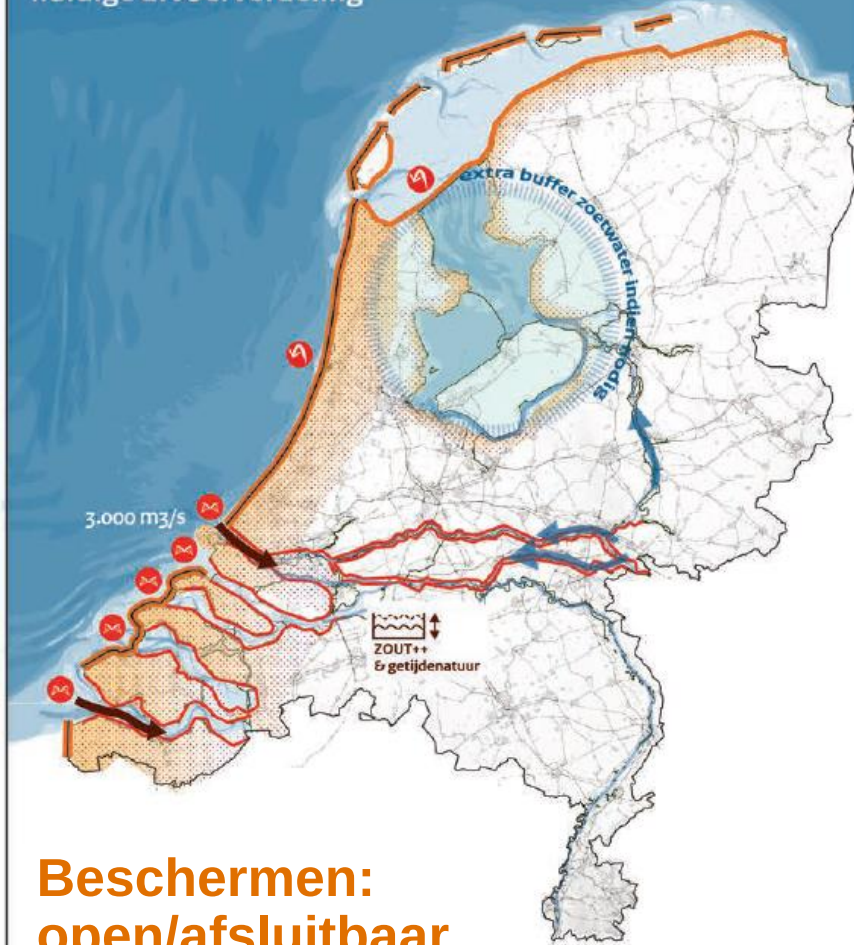
Spuien en pompen?

Bergingsgebieden?

Binnenpeil?

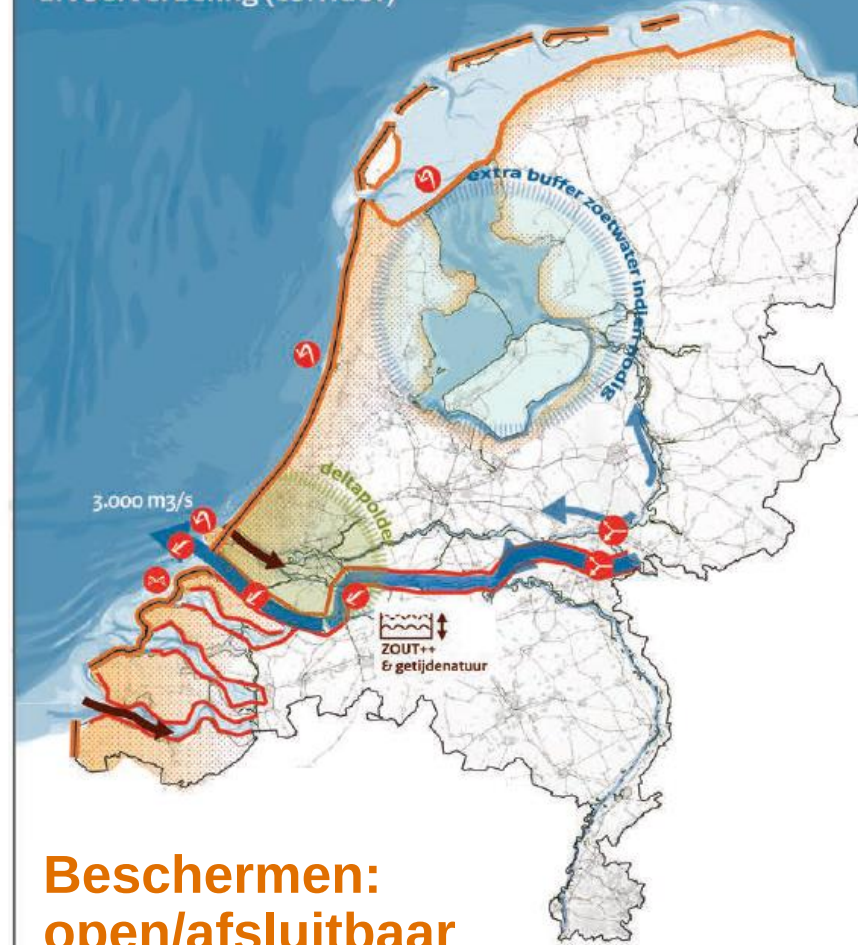

Afsluitbaar zeefront, handhaven
huidige afvoerverdeling

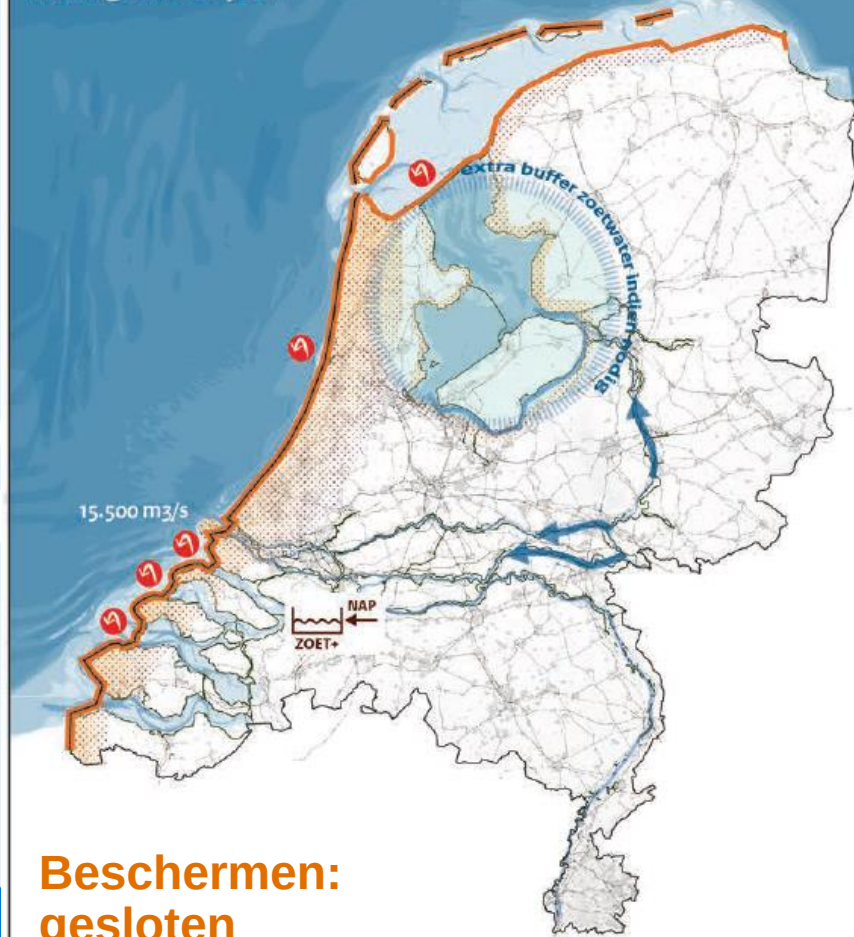
**Beschermen:
open/afsluitbaar**

Afsluitbaar zeefront, aangepaste
afvoerverdeling (corridor)

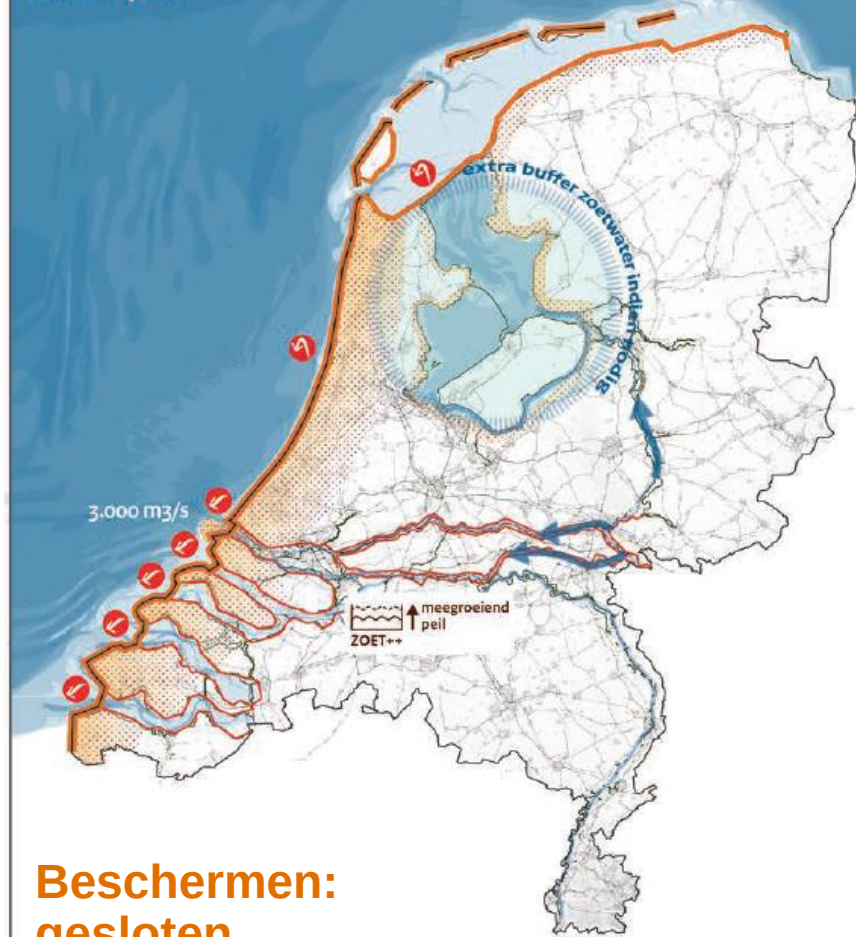
**Beschermen:
open/afsluitbaar**

Gesloten zeefront, handhaven
huidig binnenpeil

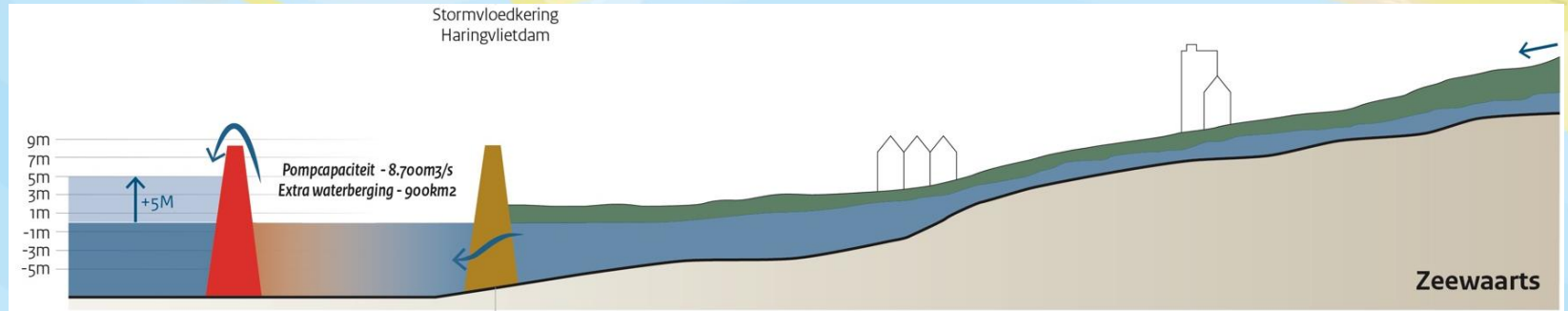
Beschermen:
gesloten

Gesloten zeefront, meestijgend
binnenpeil

Beschermen:
gesloten

Consortium met Sweco, Arcadis, RHDHV, W+B, WSP, ZUS, Van Oord, Boskalis, Staf DC, DGWB, RWS

Zeewaarts

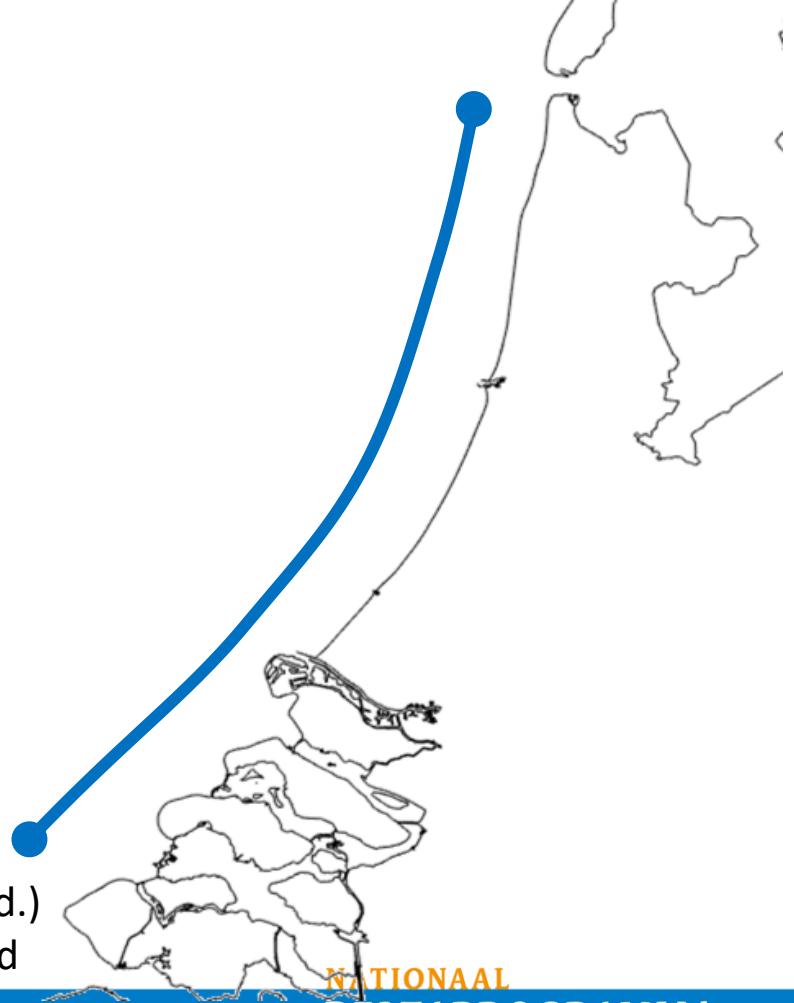

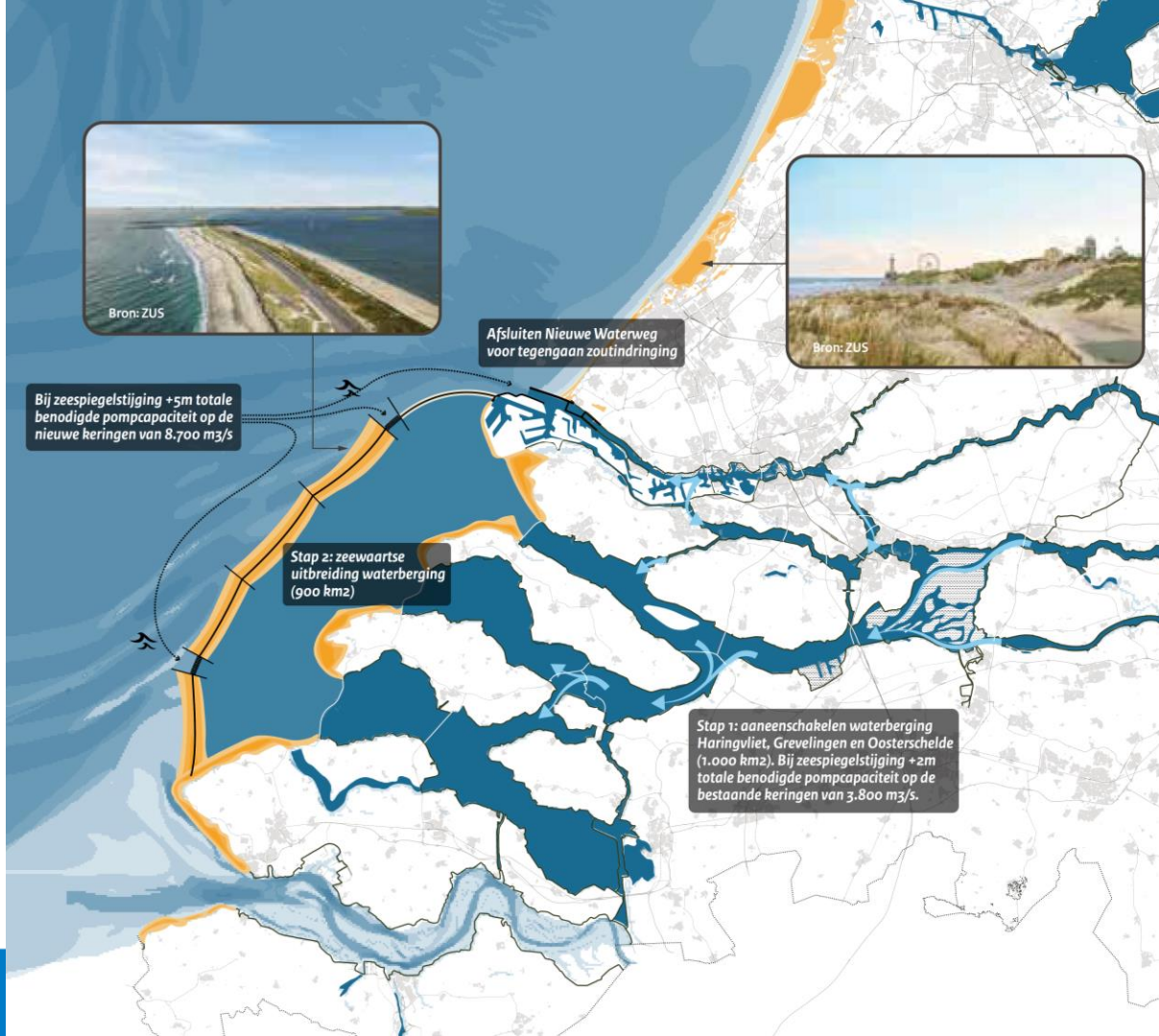
Zeewaarts voor maatregelen landinwaarts. Eenvoudig?

Zeewaarts

- Zeewaartse oplossingen voor:
 - Kustveiligheid
 - Rivierveiligheid
 - Zoetwaterbeschikbaarheid
- Walcheren tot Den Helder

Vraagt heel veel zand met enorme investeringen (900 mld.)
maar levert weinig op voor kustveiligheid

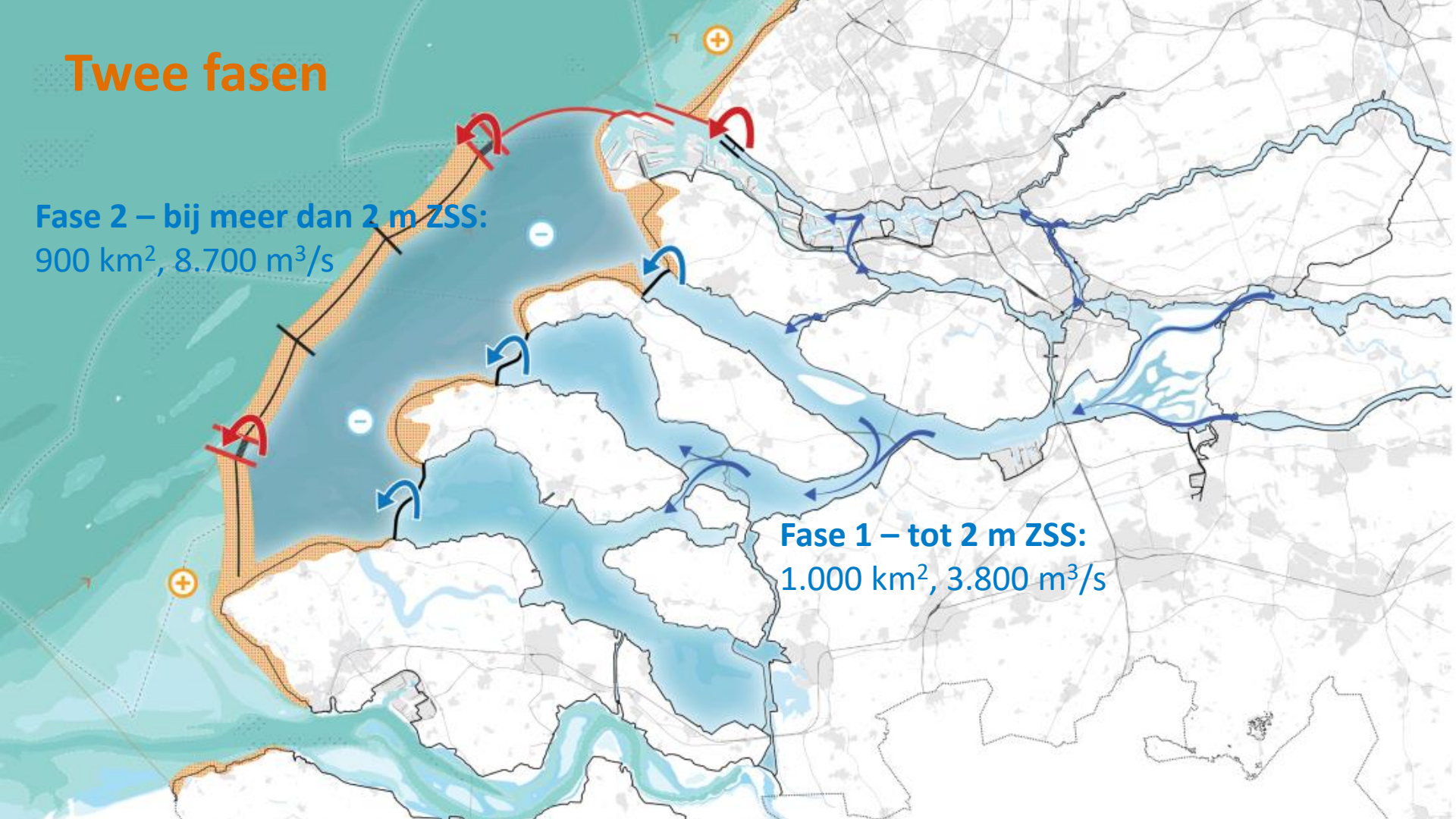
Zeewaarts

- Kustmeer met beheersbaar waterpeil
- Strategie is een uitbreiding op beschermen-gesloten.
- Extra bergingsruimte voor piekafvoeren Rijn en Maas
- In gebied van Rijnmondrechtsteden zijn minder technische en complexe maatregelen nodig

Twée fasen

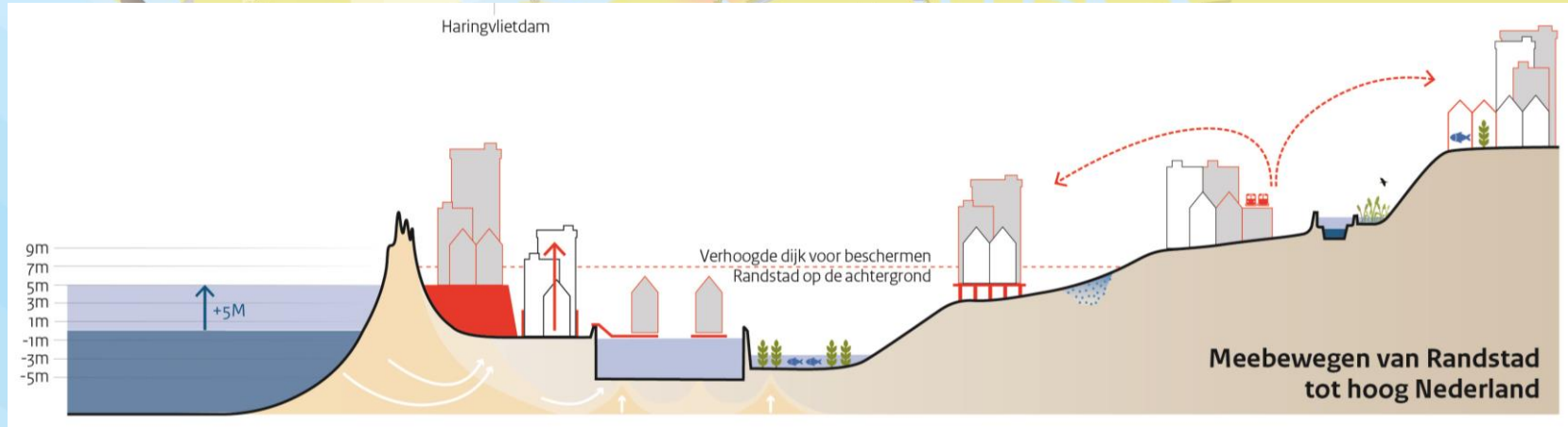
Fase 2 – bij meer dan 2 m ZSS:
900 km², 8.700 m³/s

Fase 1 – tot 2 m ZSS:
1.000 km², 3.800 m³/s

Consortium met Arcadis, One Architecture, RHDHV, Sweco, TAUW, DeFacto, projectontwikkelaars, TU Delft, Deltares, WenR, Erasmus Universiteit Rotterdam, Radboud Universiteit, Staf DC, DGWB, RWS

Meebewegen

Meebewegen

Meebewegen: van waterbouwkundige oplossingen naar ander landgebruik

Laag Nederland

- Meegroeien met zeespiegelstijging
- Investeren houden rekening met verzilting en wateroverlast

Randstad

- Blijven beschermen t.b.v. verdien capaciteit
- Risicoreductie door investeren in laag 2 en 3

Rivieren en Delta

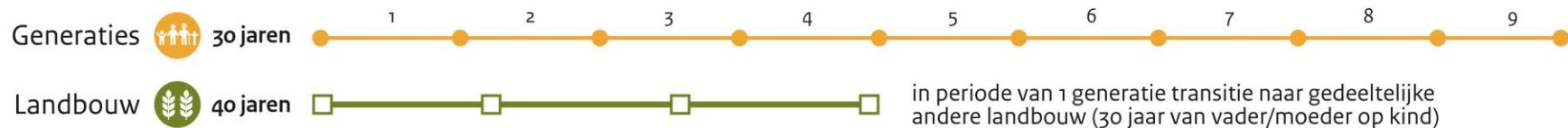
- Meegroeien met zeespiegelstijging en buffergebieden
- Afvoer via Zuidwestelijke Delta

Hoog Nederland

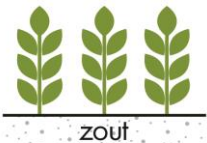
- Investeren in wonen en economische centra
- Verbinden met West-Nederland en met Duitsland en België

Grote transitie, zoals de landbouw, kosten generatielange tijd

A3b - Verandering type landbouw

A10 - Natte landbouw

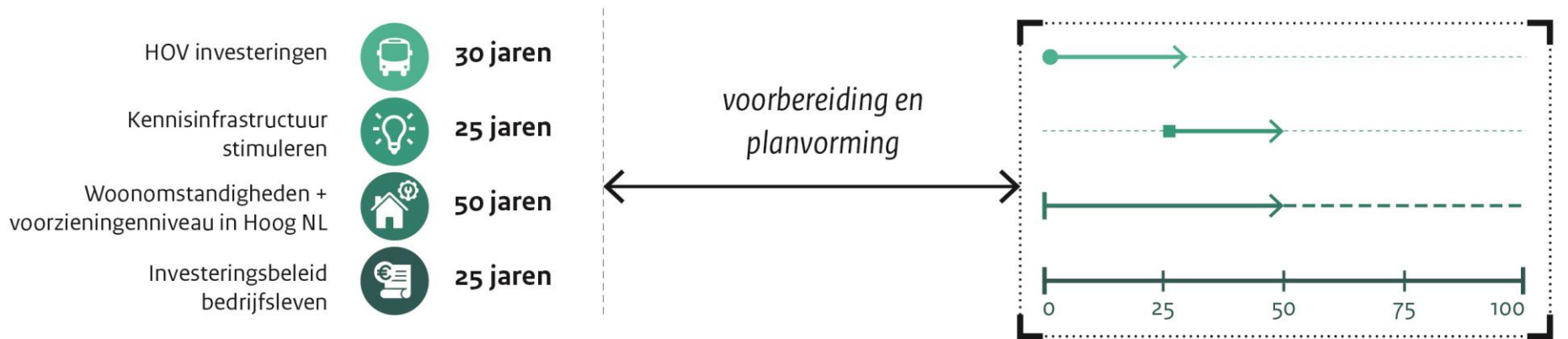
A11 - Footloose landbouw

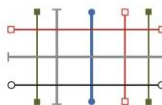
V3b - Verplaatsen bebouwing voor landbouwareaal

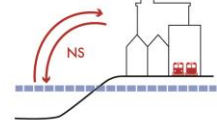
Ook verplaatsen van economische zwaartepunten is niet eenvoudig

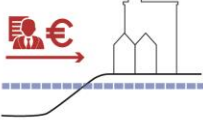
A8 - Netwerken robuust maken

E1 - Verbinding met Hoog-NL

E2 - Investeren en Grond-posities

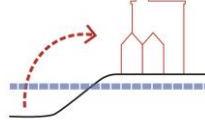
E3 - Investeren en Grond-posities

E4 - Compenseren van gedupeerden in laag NL

V4 - Ontwikklingen hoog-NL

Nieuwe denkrichting: Meegroeien, Nature based

WERK^{AAN}
^{DE}
WINKEL

Klimaatbestendig

info@deltacommissaris.nl
www.deltaprogramma.nl

NATIONAAL
DELTAPROGRAMMA